

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. december 18.

Vasárnap.

XXIII évfolyam 101. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábjas petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltár sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltár díja előre fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „SZÉKELYFÖLD” 1905. január 1-én a 24-ik évfolyamába fog lépni. Ez a majdnem negyedszázadnyi múlt önmagában is elég bizonyítéka lapunk helyes politikai és társadalmi irányának és annak, hogy a közönség érdekeit híven és ha szerény eszközökkel is, de őnzellen becsületességgel igyekeztünk szolgálni.

A t. közönség érdekeit ohajtjuk azon, nagy áldozattal életbe most léptetett intézkedésünkkel is szolgálni, hogy a jelenleg folyó nagy parlamenti harc alkalmából a politikai eseményekről minden számunkban bő tájékoztató tudósításokat hozunk, s azokról helybéli olvasóinkat külön lenyomatban azonnal értesítjük, miáltal olvasóink 1, 2 sőt 3 nappal is előbb értesülnek, mint bármely más újságból az országgyűlésen történt minden nevezetesebb eseményről.

Abban a reményességben vagyunk, hogy olvasóink ezen intézkedésünkkel méltánylással fogadják s minket annak ezentúl állandóvá tételében szíves és tömeges előfizetéseikkel erkölcsileg és anyagilag is támogatni fognak.

Lapunk politikai iránya jövedre is a régi marad. A szabadelvű politikának voltunk és leszünk egyszerű, de buzgó és lelkes hívei, munkásai a jövőben is, mint az előző 23 esztendő alatt. Ehhez a szerény, de becsületos munkához kérjük a t. közönség támogatását, midőn az új év alkalmából előfizetésre hívjuk fel.

Lapunkra előlehet fizetni, legelőszöríbben postai utalványnyal:

negyedévre 2 K. 50 fill.
félévre 5 K. — „
egész évre 10 K. — „

Hazafias üdvözléssel:

Kézdivásárhely, 1904. december hó.

A „SZÉKELYFÖLD”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az ellenzék újabb kiáltványa.

A szövetszített ellenzék dec. 13-iki parlament-romboló hősi tettét, melylyel a magyar parlamentet a szerb skuptsina nivójánál is lejjebb szállította, a nemzethez intézett újabb kiáltvánnyal igyekezik mentegetni.

Ez a kiáltvány megérdemli, hogy vele bővebben is foglalkozzunk hadd lássa, tudja mindenki az ellenzék igazságosságát.

Hát ha ez a kiáltvány informálás, akkor hamis, ha pedig lajstroma azoknak a tényeknek, mikért a felelősséget elvállalják, nagyon fukar. De ha meg akarták mutatni, mennyire bátrak a tagadásban és ferditésben, ez a dokumentum valódi remekmű.

„Pandurok, esendörök serege töltötte meg a Házat, — a kaput rendörök foglalták el. Folyosókat, miniszterek utját, elnöki, háznagyi termeket darabontok őrizték. Magát a tanácskozástermet közhatalmi béres szolgák tömege szállta meg.”

A szövetszített ellenzék beszél így, egy országnak, mely tudja, hogy összevissza negyvenketten voltak a „darabontok”, s ebből a számból sem sereg, sem

tömeg nem telik ki folyosóra, utra, tere-re. A rendörök száma a kapuban egy volt, az is tisztviselő. Láttnivaló, hogy nagylelkűek a hatalmi erőszak megtaksálásában. Hadd legyen nagyobb a hősi tettük.

De mit is csináltak? Eltávolították az erőszakot. Dehogyan verték, pofozták, sebesítették meg, — csak eltávolították. Milyen szép szó, milyen ártatlan, békés cselekedet! Bolond doktorok varrják, kötöztetik a sebeket, markos legények elájulnak, — minek? Hisz csak eltávolították őket!

Aztán összetörték az elnöki széket, mely bántotta a szemüket. Sem többet, sem kevesebbet. Ezt merik kinyomtatni az újságban, melynek másik lapján olvasható, mint szedték szét az elnöki emelvényt, mint rugták halomba a miniszteri székeket, verték össze a Ház asztalát, feszítették föl a szőnyegfogó vasrudakat. Ezer ember látta mindezt és három fotografus le is kapta és a szövetszített ellenzék egy Kossuth Ferenc tekintélyével és becsületi hitelével erősíti, hogy csak az elnöki szék bántotta a szemüket.

A valóságnak elferdítése és letagadása ezuttal kézzelfogható. A szemtanúk tömegével szemben ez a frivol összezsugorítása a maguk bűnének és fölfuvása az okoknak, melyek állítólag ingerelték őket, szinte lehetlenné teszi a velök vitatkozást. Ez a szövetszített ellenzék mindenre képes, csak arra nem, hogy helytálljon viselt dolgaiért. Szent haragról és spontán kitört indulatról beszélnek. Szent harag volt az a tobzódó frivol jókedv is, melylyel munkájuk sikerét ünnepeleék. A butordarabokra irt autogrammok, a cigarettázás a tanácskozás termében, a fotografálás, a szavazási paródia, az ékelen füttyölés, ordítás is. Olyanok voltak, mint a basibozukok Verescsagin képén, a kik elesett oroszok ruháit huzzák magukra és parodizálják a holt ellenséget. Ezt látták eleven emberek, ezzel kérkedtek ők maguk, ezeket kiszinezik a tobzódó, ordináré káröröm hangján az újságjaik, de ez mind a szövetszített ellenzék proklamációjában összezsugorodik egy méltóságos és ihlet székeltávolítással.

Még most sem akarjuk ebben a ferditésben a nyers hazugságot látni. Nemesebb motívumot keresünk számára. Fölteszszük, hogy ez a redukált igazság a jóizlésük és lelkiismeretük rostáján ment keresztül, s a mit elhallgatnak, azt elítélik és szégyenlik. A tényen azonban ez nem változtat semmit. S hiába keverik bele a hazát és a királyt, a testvéri szeretet

és az alkotmány mezejét. Nem lehet most másról beszélni: beszéljünk csak a rombolásról. Erre van tanu, erre van világos igazság. Politikai műveleteikben ugyanezt a tempót követik: ferditik november 18-ikát, kiforgatják a kormány intencióját, meghamisítják a szabadelvűpárt programját, becsapják és rémitik, ingerlik és lázítják a népet, — itt szabadabb a vásár, mert a rombolásnak nincs látható nyoma, de „Honfitársaink!” nézzétek meg a fotografiákat, miket az ülésteremről készítettek, hasonlítsátok össze a szövetszített ellenzék hivatalos dokumentumával és akkor ítéljétek: lehet-e hinni ezeknek az uraknak?

A főrendiház ülése. A főrendiház dec. 14-én délután négy órakor Csáky Albin gróf elnöklése alatt ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak Tallián Béla földmivelésügyi miniszter kivételével az összes miniszterek. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére Radvánszky Béla bárót kéri föl. Jelenti egyszersmind, hogy a főrendiházhoz egy kegyelmes királyi kézirat érkezett és felhívja a jegyzőt, hogy a kéziratot olvassa föl. A főrendek állva hallgatták végig a királyi kéziratot.

Elnök ezután kijelenti, hogy a királyi kézirat felolvastatván, a főrendiház negyedik ülészakát megnyitja és a főrendiházat megalakulásra hívja föl.

A szavazatok beadása után elnök a szavazatok összeszámlálása végett az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után kihirdette az eredményt. Megválasztották:

Jegyzőknek Almássy Imre grófot, Dégenfeld-Schönburg Pál grófot, Eszterházy János grófot, Gal Józsefet, Latinovits Jánost, Rudtyánszky József bárót, Széchenyi Bertalan grófot és Vigyázó Ferenc grófot, a háznagyi állásra pedig Nyáry Jenő bárót választották meg. Azután a közjogi és törvénykezési bizottságba 36 tagot, a pénzügyi bizottságba 34 tagot, a közgazdasági és közlekedési bizottságba 34 tagot és a naplóbiráló bizottságba 31 tagot.

A szavazatok kihirdetése után elnök a főrendiházat megalakultnak jelentvén ki, kimondja, hogy a választásokról a képviselőház is értesítettni fog.

Az új anyakönyv és a jegyzők fizetése. Az új anyakönyvi törvény szerint minden községi és körjegyző anyakönyvvezető lesz a saját hivatali területén és helyettese a segédjegyző. Ezért külön javadalmazás nem jár, mert a jegyzők és a segédjegyzők a fizetésrendezés folytán nyertek kárpótlást. Amde egyes megyéknél a fizetés rendezés iránti tárgyalások oly lassan folynak, hogy előre láthatólag újévig véget nem érnek. Ennek következtében az új anyakönyvi törvény életbeléptetését el kell halasztani. A belügyminiszter legközelebb el fogja dönteni hogy félév, vagy negyedév múlva lép-e életbe az új törvény.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 15. d. u. 1 óra.

A képviselőház mai ülését Jakabffy elnök óriási izgalomban megnyitja. A képviselők majdnem teljes számban vannak jelen.

Elsőnek gróf **Andrássy Gyula** szól, ki a kilépettek nevében kijelenti, hogy a **Daniel-féle ideiglenes napirend semmis, azt érvényesnek el nem ismerik**, mert az november 18-án anarkikus állapotban jött létre. Ha a kormány ettől eltekint, akkor *igyekezni fog békés megoldást keresni*. Utána **Kossuth Ferenc** beszélt. Mindenben csatlakozik **Andrássy** nézeteihez; felszólítja az elnököt, hogy a november 18-iki ülés jegyzőkönyvét rektifikálja, mert az valótlanosságokat tartalmaz.

Kossuthot **Apponyi Albert** követte. Felszólalásában kijelenti, hogy az ideiglenes házszabályt mely minden törvényes forma megsértésével keletkezett, sohasem lehet elismerni; *ily alapon békekötés nem történhetik*. Ha az ellenzék az új házszabályt elismeri, akkor az egész alkotmányt, félre lehet lökni; ne erősítsük az erőszak embereinek kezét avval, hogy segítségüknek akkor, mikor a becsületesség köpenyében burkolóznak. *Az alkotmány többet ér, ha a jogfolytonosságot fentartjuk; ha ezt az erőszak meg akarja szakitani; azzal az alkotmány érdekében az egész ellenzék szembe fog szállani.* (Viharos tetszés balról.)

Ezután **Tisza István** miniszterelnök kezdett beszélni, de az ellenzék irtózatos zajt csapott, úgy, hogy **Tisza** szavait nem lehetett hallani.

Gróf Andrássy Gyula és Rakovszky István, majd **Kossuth Ferenc** figyelemztették a zajongókat, hogy hallgassák meg a szónokot. (Közbekiáltások: **Miért akar Tisza** banditákkal szóba állani?) **Tisza** miniszterelnök tovább folytatva, kijelenti, hogy az előtte szólók a nyílt ajtót törik le, ha hosszan bizonyítják, hogy november 18-ával a házszabályokat formailag megsértették.

Csak az képez kérdést; hogy mi nagyobb megsértése a parlamentárizmusnak: a házszabály egyszeri megsértése, avagy az ellenzék folytonos technikai obstrukciója? **Erős meggyőződése, hogy a parlament kötelessége a technikai obstrukciót legyőzni!**

E szavaknál irtózatos zaj keletkezett, az ellenzéki képviselők középre rohantak s ekkor az elnök az ülést felfüggesztette 10 percre

D. u. 1 óra 30 perc.

Félegykor az elnök az ülést megnyitotta s rögtön elrendeli a szavazást az iránt, hogy **Lengyel Zoltán** ismételt rendzavarása miatt mentelmi bizottsághoz utasítsák.

Szavazás felállással megtörténik. **Kossuth** kijelenti, hogy nem lehet kivenni, hogy ellenzék, vagy kor-

mánypárt van-e többségben? mire az ellenzék a szavazatok megolvasását követeli. **Jakabffy** elnök azt mondja hogy a módosított házszabályok szerint... (Itt az ellenzék megszakítja az elnök beszédét: *Ilyen házszabályok nincsenek!*)

Ellenzék és kilépettek tiltakoznak a módosított szabályok alkalmazása ellen és sok ellenzéki az elnöki emelvényhez rohant s megakadályozta az elnököt az új házszabályokra hivatkozásban. Az ellenzéki jegyzők óriási zajban ismét elhagyják helyeiket s ekkor az elnök újból felfüggeszti az ülést

Az ülés újból megnyitván, a Ház nagy többséggel **Lengyel Zoltán** a mentelmi bizottsághoz utasította.

Szavazás után **gróf Tisza István** miniszterelnök kijelentette, hogy az új házszabály érvényes, mert a törvény felettük van.

Az ellenzék most minduntalan nagy lármát csap és nem engedi **Tiszát** beszélni. Erre az elnök az ülést ismét felfüggeszti.

Szünet után **Szederkényi Nándor** nagy lármában között beszélt, mire az elnök, két óra lévén, bezárta az ülést.

Budapest, dec. 15. d. u. 3 ó. 2 p.

Hamis válság hírek.

Az ellenzék tegnapi óriási botrány után válsághíreket terjeszt, **Tisza** bukását hirdeti, hogy saját eljárását, melylyel tegnapi a magyar parlamentet a világ előtt megszügyenítette, — fedezze s a közönséget félrevezesse. Mindezen válsághírek szemben szövedt valótlanosságok, mert **Tisza** és kormánya tántoríthatatlan szilárdul áll, nyugodtan cselekedve, erőteljesen halad kitűzött célja: a parlamenti rend helyreállítása felé.

Hírik, hogy az első felfüggesztés oka, az volt, mivel **Wolfner** Tivadar kormánypárti az ellenzék nagy zajában azt kiáltotta oda **Wlassitsnak**, hogy: **Bánffy** Dezső cserben hagyta **Szell Kálmánt**, cserben hagyja az ellenzéket is! amire az ellenzéki jegyzők elhagyták helyeiket s ekkor elnök az ülést felfüggesztette.

Az erdélyi arisztokrácia Tisza mellett.

(Dsk) Vármegyénk, városok intelligenciája, a józan polgárság zöme, az egyszerű gazdálkodók hatalmas gárdája tömörült **Tisza** zászlója alá az erdélyi

részekben. Fényes tanubizonyosság erre a vasárnap története, melynek minden sora az őszinte lelkesedés, önzetlen ragaszkodás ezernyi megnyilvánulását véste az igazságok éretáblájára.

Főlemelő tudat lehet ez a vezérre, s biztos záloga a diadalnak, a haza üdvére.

De egyet ki kell emelnünk, mert az óriási súlylyal bír szemben azzal az állásponttal, mit olyan tendenciózuson markiroznak az ellenzéki hírlapok. Azt hazudják, hogy az ország arisztokráciája az ellenzék táborába sereglett.

Vannak és lehetnek erre nézt sporadikus jelenségek, habár az u. n. kaszinó-pártnak a kormánypártból való kilépése még teljességgel nem jelenti az obstrukciós táborhoz való föltétlen csatlakozást — sőt legtöbbje a kilépetteknek ezt az obstrukciós föltétlen elítélésével egyenesen meghazudtolja.

De általában az arisztokráciának kormányellenes állásfoglalásáról beszélni, irni s mind a kettőben hazudni: az igazságnak homlokába ütköző.

Az erdélyi részek arisztokráciája egészen **Tisza** és az ő hamisítatlan szabadelvűsége mellett van. Rendíthetetlen, harcokész támogatását kétségtelenül dokumentálta vasárnap.

Az egész erdélyi arisztokrácia, a legjelentősebb, legbefolyásosabb ősi nevek birtokosai személyében, tündetőleg jött el, hogy **Tisza** mellé sorakozzék.

Itt voltak a **Kemények**, **Jósikák**, **Bethlenek**, **Telekiek**, **Bánffyak**, **Szentkereszthyek**, **Tholdalagiak**, **Zeykek**, **Huszárok**, **Hallerek**, **Báldyak**, **Mikók**.

Ki hiányzott közülök? Csak az, aki nem jöhetett egy és más okból.

Erdély arisztokráciája tehát bizonyította, hogy félelem és gáncs nélküli szabadelvűpárti, a szó igazi értelmében.

Tisza híve, mert ő ma Magyarországon az igaz, szabadelvűség vasakaratu, törhetetlen bajnoka.

... Aki érteni akar ebből, megérti, hogy mi ennek a jelentősége.

Táviratok.

— A „Székelyföld” eredeti táviratai. —

Budapest, dec. 17. d. u. 2 óra.

A képviselőház ülése.

A képviselőház tegnapi ülésében **Tisza** miniszterelnök kérte az ellenzéket, hogy ne gátolják meg a Ház megalakulását s szavazzák meg az indennitit,

TÁRGA.

Epedés.

Valami gyötör, kínoz, éget
S úgy szeretném elsimni néked!
Elédbe mégis némán állok,
Mert szavakat rá nem találók...
Ha szíved együtt érez vélem,
Megérted szóltalan beszédem,
Hogy én elmondjam, nem is várod
Szemembe nézel s — kitalárod!

Balla Miklós.

Féltékenység.

Ne hidd valónak, mit csak sejtessz,
Vigyázz a vádra, mit kiejtessz;
A gyanu öl, s bár nem ér tetten:
Elveszünk benne mindahetent.
Hit, kedv elhagy, béáll a bánat;
Te értem sóhajtsz, én — utánad...
S előbb utóbb mi lesz a vége?
Egyszer csak — nem törődünk véle!

Balla Miklós.

Hazafias nevelés az iskolában.

— Előadta **Koch Sándor** főgimn. tanár a közdivásárhelyi „Pae-dagogiai Társaság” november 23-iki közgyűlésében. —

III.

E feladatát kétféleképpen végezheti el az iskola: önkéntelenül és öntudatosan. Önkéntelenül a tanító személye által. Ha ugyan is a tanítóban a nemzetére

való büszkeség s a gyakorlati hazaszeretet erősen és kellő kifejezésre jut, a tanulókra való hatás nem marad el, főleg akkor nem, ha a tanító egyénisége rokonszenves és tiszteletet gerjesztő az ifjuság előtt. Öntudatosan a tanító céltudatos törekvése által teljesíti feladatát. Amikor a tanítás folyamán az önfeláldozás, az erkölcsi eszmék szolgálatában eltöltött ólat példája előfordul, szükséges, hogy a tanító e tettek rugóit feltüntesse, az alapul szolgáló érzést a tanulókkal együtt éreztesse és a példát az erkölcsi eszmény szempontjából tetszésre és követésre méltónak odaállítsa. Nagyon fontos hatás van a nevelésre a tanító véleménye; jellemképző hatásu, hogy mily eszmény képes nyilvánulni a tanító tetszése vagy nem tetszése. A tanító véleménye a tanuló érzésének és ítéletének sokszor felejtethetetlen irányítója. Kiváló szolgálatokat tesz a tanító a hazának akkor, ha a nemzet sajátos erőseit, melyek egyes eseményekben vagy elvekben nyilvánulnak, úgy állítja az ifjuság elé, mint amelyre a nemzet méltán büszke lehet, mely utánzásra különösen méltó. Idegen népek, főleg a klasszikus ókor szemléltetése tekintetben kiválóan fontos. A nemzeti becsületet és a kötelességeket, melyeket a polgárokra ró, soha lendületesebben, szabatosabban nem fejezte ki más, mint **Demosthenes**. A nemzeti büszkeség sehol élesebben meg nem szólal, mint **Perikles** halotti beszédében. A görög és római irodalom a haza iránt teljesített kötelességeknek oly ragyogó eszményképeket nyújtja, ahogy azt a maga tökéletességében és sokféleségében sehol másutt meg nem találjuk. Még ehhez az is járul, hogy egyedül a klasszikus ókor példái említhető a tanító azzal a tárgyilagossággal, amely lehetővé teszi az erkölcsi hatást. A tipikus képek mellé az ókori irodalomnak szinte számtalan jellemző klasszikus szárnyas igéje

és mondása sorakozik, úgy hogy a tanulóval a haza iránt való kötelességeinek egész sokaságát lehet megismertetni. Ezek ismertetése alkalmat nyújt annak kifejtésére, hogy ezen kötelességeket miként lehet a jelen politikai és társadalmi viszonyok között teljesíteni. Minél többször ébreszti fel az iskola e példákat és tanításokat az ifjú lelkében, minél odaadóbban teszi ezt, annál nagyobb tetszésre fognak ezek találni a tanulóknál, annál jótékonyabb hatással lesznek a tanuló hazaszeretetének fejlesztésére és megszilárdítására!

Ha az iskola az érzés fejlesztésén kívül még a tanuló értelmében is tiszta fogalmakat igyekszik meghonosítani a hazaszeretetről, akkor tekintetben megoldja feladatát, teljesíti kötelességét a haza iránt. Akkor a falait elhagyó tanuló érti, hogy honnan ered, hová törekszik a hazaszeretet, milyen kötelességeket ró az egyesre, ismeri a hazaszeretetet helyét erkölcstanban és ismeri korlátait is.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! A hazaszeretet tanítás és nevelés által fejleszthető. Igaz ugyan, hogy az indiánus és az eszkimó is meghal honvágytól és feláldozza magát hazájáért, anélkül, hogy őt hazaszeretetre külön tanították és nevelték volna, de az is igaz, hogy ilyen okoskodásnál az emberiség meg nem állhat. Művelés által megszűnnek a hazaszeretet egyoldalú és elfogult lenni, az akaratra ható ereje pedig növekszik.

A hazaszeretet fejlesztésének ezen elméletét a gyakorlatban megvalósítani, ez az iskola, a tanító kötelessége és művésze. Hogyan teljesítsük ezen kötelességünket? Felolvasni idézem **Goethe** szavait: *Ha nem érzitek, el nem éritek; el nem éritek, ha az érzés nem tör elő lelkeitekbe s nem férközik gyönyörrel kelte mind a hallgatónak szívébe!* Minden-

mely után a Házat fel fogja oszlatni s az új választásokat elfogja rendelni, hogy így a nemzet nyilatkozzék, hogy kiknek a politikáját helyesli. Az ellenzék vezetői Kossuth, Bánffy Dezső, Rakovszky stb. azonban kijelentették, hogy Tiszának nem szavazzák meg az indemnitit. Polónyi beszéde közben Rosenberg elkialtította, hogy Bánffy Dezső 1898-ban az alkotmányt fel akarta függeszteni, ex-lexben ujonoztatni akart; ezt bizonyította Bánffy legbizalmasabb emberével: Jeszenszky miniszter tanácsossal is. Majd Tisza miniszterelnök is felállt s kijelentette, hogy ő értesülvén annak idején Bánffy alkotmány felfüggesztési tervéről memorandumban hívta föl Bánffyt, hogy mordonjon le a tervéről. Ezután Bánffy próbálkozott védekezni, de kínos vergődései dacára sem tudta megcáfolni, hogy ő tényleg fel akarta az alkotmányt függeszteni.

Az idő elteltén, elnök kijelentette, hogy szombaton nem lesz ülés s a legközelebbi ülést december 19-ére tűzte ki s tárgyalja az újraalakulást.

A helyzet.

December 19-én, hétfőn a képviselőházat királyi leírással elfogják napolni.

A szabadelvűpárt tegnapi ülésén Lukács László pénzügyminiszter megerősítette, hogy Bánffy Dezső 1898-ban az alkotmányt tényleg felakarta függeszteni, de megágtoltatott szándékában.

Ezzel szemben fényesen kiemelkedik Tisza miniszterelnök alkotmányossága, aki az egész bonyodalmat a nemzet itélőszéke elé akarja vinni s legalkotmányosabb fórumot választja bírósul s nem erőszakot, mint az ellenzék.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király zágoni báró Szentkéry Zsigmond kolozsvári kir. törvényszéki elnököt címzetes kuriai bírót kinevezte rendes kir. kuriai bírónak. Ez az előléptetés nemcsak valódi érdemet, honorál, de egyszersmind betetőzi azt a fényes elégtételadást, melyet a marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint sajtóbíró, a napokban adott a nemes bárónak azon sajtópörében, melyet Szász Ödön kolozsvári hírlapíró ellen az ő elnöki működésében részrehajlással való meggyanúsításáért indított s a melyt Szász Ödön 6 havi fogházra ítélte a sajtóbíró.

— **Uj tanár.** Török Sándor, a kézdivásárhelyi román. kath. főgimnázium szép képzettségű ifjú tanára a napokban tette le tanári szigorlatának utolsóját s ezzel megszerezte a középiskolai tanári oklevelet.

nekelőtt szükséges, hogy az érzés, melyet a tanulóban fejleszteni akar, minden tanító szívében éltőlte. Ez a kellék minden tanítóban megvan. Csak az a nehéz, hogy a tanító minden alkalommal ezen érzésbe beleélje magát és ezt mindig kellő módon kifejezésre juttassa. Nem elég, hogy a tanító jellemvonása a hazaszeretet, az is szükséges, hogy a tanító jellemvonását mindig úgy tudja kifejezni, amint azt az éppen feldolgozandó anyag megkívánja. Az érzés helyes kifejezését csak nagy mintáktól, költőktől, szónokoktól, történetíróktól lehet eltanulni. A tanító nem egyszer arra van utalva, hogy a költőt és a jó színészt érzelmeinek kifejezőmódjában utánozza. A tanítónak ponton művészet, mikor is a tanító az ő szabad, teremő munkájában minden módszer fölül emelkedik, mikor is a tanító művészi keze a tanulókból meggyőződéses hazafiakat alkot!

Csak sok tanulással és gyakorlattal omakodhatik a tanító ily művészi tökélyre. De ne felejtjük, hogy nemzetünk, miként a múltban volt, úgy a jövőben is nagy megpróbáltatásoknak lehet kitéve. E szomorú és válságos eshetőségekkel szemben szent törekvésünk az legyen, hogy az iskolából áradjon ki a nép, a nemzet szívébe igazi hazaszeretet, és akkor az Isten adta nép Isten segítségével minden jövődi válságból győztesen és erkölcsiiben megtisztulva fog kikörmülni!*)

*) Forrásul H. Meier-nek „Die Erziehung zur Vaterlandliebe durch die Schule“ 3., a Lehrproben und Lehrgänge 1888. évi 14. füzetében megjelent értékesése szolgált.

(Végo.)

A jolesen sikerült vizsgákkal jól kiérdemelt tanári oklevélhez őszintén gratulálunk.

— **Iskolai vallásos ünnepély.** A helybeli r. kath. főgimnázium „Mária kongregáció“-ja dec. 18-án, vasárnap d. e. 11 órakor a m. kir. áll. iskolák tornacsarnokában nyilvános ünnepséget rendez, melyen megnyitóbeszédet Jancsó Gyula VIII. o. tanuló, bezáró beszédet Koch Sándor főgimn. tanár fognak tartani; Hamar Lajos és Nagy Géza VI. o. tanulók szavalnak; nyitányt és egy melodramát Nagy Dénes zenetanár vezetésével az ifj. zenekar 5 tagja, 2 egyházi és 1 világi éneket az ifjuság énekkara Both Mihály, kántor vezetése alatt fognak előadni; lesz egy előkép, s záradékul elénekelik a Himnuszt. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Uj esperes.** A háromszékmezei unitárius egyházkör esperesévé három jelölt: Kiss Sándor sepsiszentkirályi, Vaska Béla kőkösi és József Lajos kilyéni lelkészek közül Kiss Sándort választották meg.

— **Táncostály karácsonykor.** A kézdivásárhelyi „Iparos Ifjusági Egyesület“ karácsony másodnapján a Vigadóban táncostályt rendez, melyet a következő műsor előz meg: 1. Nyitány. Tartja: Bodor Lajos zenekara. 2. Énekel az ifjusági dalkör Nagy Gerő énekvezér vezetése alatt. 3. Monolog. Előadja: Racz Annuska k. a. 4. Ének-duett. Előadja: Kapusi Ilona és Orosz Gizella k. a. 5. Dialog. Előadja: Torday Matild és Jancsó Rebika k. a. 6. Szaval Szöcs Irénke k. a. (Alberté). 7. Énekel az ifjusági dalkör. Tánc! Tánc! Tánc! Melegen ajánljuk a nemes célu egyesület táncosoknak ígérkező mulatságát a közönség figyelmébe.

— **Uj iparkamarai tag.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az elhalt Molnár Józsiás iparkam. rendes tag helyébe Nagy Bélát, a kézdivásárhelyi mérszáros ipartársulat elnökét hívta be.

— **Halálozás.** Jancsó Lajos kézdivásárhelyi iparos f. hó 16-án d. u. 6 órakor szívizólhűtésben hirtelen meghalt.

— **Rákóczi hamvai.** Thallócy Lajos, a közös pénzügyminisztérium osztályfőnöke, Konstantinápolyban tartózkodik, hogy megtegye a szükséges előmunkákat Rákóczi és társai hamvainak a tavasszal megejtendő hazaszállítására nézve. Erre vonatkozólag a Pol. Korr.-nak a következőket jelentik Konstantinápolyból: A galatai St.-Benoit lazarisita templom egyik kriptájában, cédrusfa-koporsóban nyugosznak II. Rákóczy Ferenc hamvai s mellette külön koporsóban anyjának, Zrínyi Ilonának feje. Ugyanabban a kriptában van Rákóczi fiának, Józsefnek teteme. A lazarisita templomban nyugszik Beresényi Miklós gróf felesége, született Csánky Krisztina grófnő. A rodostói görög temetőben fekszenek gróf Beresényi Miklós, gróf Esterházy Antal és Sibrik Miklós, Ismíndtben, az örmény temetőben pedig Thököly Inre. Az illető egyházi hatóságok már megadták az engedélyt a tetemek elszállítására s most még csak a szultán irádójára várnak, amelyet persze akadálytalanul ki fognak szolgáltatni, úgy, hogy az elszállítás a tavasszal megtörténhet.

— **„Erdővidéki Vadvirágok“** cím alatt Prázmáry István iparos, népköltő, egy kötet verset szándékozik kiadni Baróthon s erre előfizetést hirdet. Benedek Elek székely írónak nézte át a kötetet és írta hozzá előszót. A verskötet 112 oldalra van tervezve és ára 1 K. lesz, melyet a könyv megküldése után kell fizetni. Megrendelések szerző címére intézendők. Baróthra.

— **Árvák karácsonyfája.** Az igaz keresztényi szeretet, a békesség magasztos ünnepén elküldi a jótékonyosság anygait a szegény kis védtelen árvákhoz is. Évek hosszú során át hálásan érzik ők, hogy az áldott Jézus születés ünnepe megnyilatkozása az irántuk érző, érdeklődő nemes szíveknek. A karácsonyest ragyogó fájának minden lángra hirdeti előttük, hogy a hit világa őt a kereszténység lelkében, Jézus Krisztus magasztos tanait, ha híven betartják ők is részesülhetnek a földi lét örömeiben. Bizalommal fordulunk azért a nagyközönséghez, hogy mutassák meg ezáltal is igaz felebaráti szeretetüket és jó szívűségallata szerint az árvák karácsonyfájára szánt bárminő játékszerből, ruhaneműből, írószerebből, gyümölcsből vagy más tárgyból álló adományait f. hó 24-ig küldjék az intézet igazgatóságához. A harminc éven át érzett magas pártfogás reményt és biztositókat nyújt arra, hogy ma is vannak az árváknak áldozatkész pártfogóik, jótékony anygalaik. E felhívásunkkal egyideőleg meghívjuk a nagyközönsé-

get az árvaház helyiségében f. hó 24-én este fél öt órakor rendezendő karácsonyesti ünnepélyre. Kézdivásárhely, 1904. december 16. Gróf Mikes Ármínó intézeti elnök. Nagy Károly int. igazgató.

— **Katonakötelesek névsora közszemlén.** Alólirt hatóság, mint katonagyosztály az 1889. évi VI. t. c.-hez kiadott utasítás I. rész 30. §. 2. bekezd. alapján ezennel közhírré teszi, hogy Kézdivásárhely 1882., 1883. és 1884. években született, ugyanoda illetékes s az 1905. évben rendes sorozás alá kerülő hadkötelesek összeírásai lajstromai 1904. évi december hó 19-ától kezdődőleg a rendőrkapitányság hivatalos helyiségében 8 napon keresztül, vagyis 1904. december 27-éig bezárólag közszemlére kilosznak téve. Ezen idő és a rendes hivatalos órák alatt az említett összeírásai lajstromok a fenírt helyen bárki által megtekinthetők s azok ellen esetleges észrevételeit megteheti. Kézdivásárhelyen, 1904. december hó 15-én. Boda Gergely, h. rendőrkapitány.

— **Az új anyakönyvi kivonat.** Az állami anyakönyvi törvény módosításáról szóló novella 1905. január 1-én lép életbe. Ettől kezdve tudvalevőleg nem jegyzőkönyv szerkezetű, hanem rovatos alakú anyakönyvek lesznek és számos oly adat bejegyzését kihagyják, mely eddig kötelező volt. A végrohajlási utasítás most készül a belügyi és igazságügyi minisztériumban és legközelebbi kebelbeli szaktanácskozmány lesz a kibocsátandó utasítások tárgyában. Ezután hamarosan közzéteszik az életbe léptető rendeletet. Az új intézkedések között igen fontos, hogy ezután az anyakönyvi bejegyzésekről nem kell szószertintí kivonatot adni. Általában az anyakönyvi kivonat a bejegyzési tartalomnak megfelelő, de nem szószertintí lesz és így ha az eredeti bejegyzés később kiigazítottat, vagy kiigazítottat, az anyakönyvi kivonat csak az utóbbi kiigazított tartalomnak kell, hogy megfeleljen. Így az elismert és utólagos házasság után törvényesített gyermekek nem lesznek kénytelenek születésük társadalmi bélyegét születési okmányaikon és ennek hátrányos következményeit egész életükön viselni, habár az eredeti hiba később jóvátorított is. Mert ezek mostantól kezdve mint törvényes születésűek fognak szerepelni születési bizonyítványaikon. Természetes, hogy jogában áll az érdekelteknek szószertintí anyakönyvi kivonatot is kérni.

POSTAÜGY.

Felhívás.

Papirlapokra irt címeket egész terjedelmében kell a csomagra ragasztani s ezenkívül erős zsinaggal többszörösen átkötni.

Felette kívánatos, hogy a feladó a nevét és lakását, valamint a címet összes adatait magában foglaló cédulát a csomagban is elhelyezze.

Azon esetben ugyanis, ha a küldemény címrata szállítás közben leesne, elveszne, vagy olvashatlanná válna is, a továbbítás és kézbesítés a csomagba elhelyezett cédula alapján minden fennakadás nélkül lenne eszközölhető.

4. A csomagok tartalma úgy a címraton, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen jelendő, a Budapestre és Bácsba szóló csomagokon és szállítóleveleken pedig, ha a csomagok élelmiszereket vagy fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak — a tartalom mennyiségének tüzetes kiírása is kívánatos (pl. egy darab húrka 2 kiló, egy darab szalonna 1/2 kiló, egy darab pulyka 4/3 kiló, 2 liter bor stb.)

A tartalom ily részletezése a fogyasztási adó kivetése céljából szükséges és a kézbesítést lényegesen gyorsítja.

A csomagolás tartós volta, valamint a címzés pontossága azért fontos, mert a célszerűtlen vagy hiányos csomagolás, valamint a helytelen és hiányos címzés következményeierőit a posta nem szavatol, de különben is a hiányos csomagolás esetén a csomagok utközben könnyen megsérülhetnek, illetve a hiányos címzés miatt azok vagy egyáltalában nem vagy pedig csak tetemes késedelemmel kézbe eshetnek.

Végül torlódások kikörmülnése és a csomagoknak még a feladás napján leendő továbbítása véget feltétlenül szükséges, hogy a karácsonyi ünnepek és újév előtt a csomagok még a délelőtti órákban postára adassanak.

Vuchetich,
posta-táv. igazgató.

Hirdetések.

Sz. 851—1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdívasárhelyi kir. járásbíró 1904. évi V. 856/2. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván k.-vásárhelyi ügyvéd által képviselt Ifj. Nagy Ferenc k.-vásárhelyi lakos javára, Veres Sándor dálnoki lakos ellen 500 K. — f. s járulékaik erejéig 1904. évi november hó 4-ik napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3647 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, ökrök, borjú, sertések, kocsik, szekerek, trágya, répa, és vetőgépek és gabona neműek nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1904. V. 856/2. számú végzése folytán 500 korona — fillér. tőkekövetelés, ennek 1904. évi szept.

hó 30. napjától járó 5% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 174 korona 64 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig a dálnoki község házában, esetleg a helyszínén leendő eszközlésére, 1904. évi dec. 23-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi dec. hó 8. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.
(156. 1—1.)

Sz. 8600—904.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a Nagyborosnyó és vidéke hitelszövetkezet végrehajtónak Deák Károly és neje Andok Teréz czofalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1200 K. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő, Czofalva község határában fekvő, a czofalvi 100. sz. tlkvb. 138. hrsz. házas beltelkekre 1320 koronában ezennel megállapított kielégítési árban az árverést ezennel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi január hó 4-ik napján d. e. 9 órakor Czofalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul eladhatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez ietenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság,
Kovácsán, 1904. október 24-én.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.
(156. 1—1.)

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas

imakönyvek

kaphatók Ifj. Jancsó Mózes papirkereskedésében.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és állomskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárak dus választékban.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom ércsarkokkal, miáltal azok tiszte tartósabbakká válnak. Bőrárakban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsűk, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, cvikke-ek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó“-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoszort, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujjonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítették s olcsó árak mellett boesátok szives rendelkezésre.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában Közdívasárhelyt.